

УДК 94:378.4(477.83-25):355.01(470+571:477)2022”
DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/his.2022.54.11611>

ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ПЕРШІ МІСЯЦІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ 2022 р. (за матеріалами Пресцентру Університету)

Юлія ГРИЦЕНКО*, Володимир КАЧМАР**

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
Пресцентр,

*вул. Університетська, 1, Львів 79000, Україна,
e-mail: yuliya.hrytsenko@lnu.edu.ua*

**Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра новітньої історії України імені Михайла Грушевського,

*вул. Університетська, 1, Львів 79000, Україна,
e-mail: volodymyr.kachmar@lnu.edu.ua*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4026-7642>

У статті простежено життєдіяльність Львівського національного університету імені Івана Франка та його академічної спільноти у перші місяці російсько-української війни 2022 р. Розкрито зміни в діяльності структурних підрозділів Університету та організацію навчального процесу під час воєнного стану. Особливу увагу зосереджено на заходах Львівського університету, спрямованих на привернення уваги міжнародної спільноти до ситуації в Україні (підготовка звернень до партнерів Університету, зустрічі з дипломатами, розповсюдження інформації різними мовами про злочини проти людяності, вчинені російськими агресорами і т.п.). Окремо проаналізовано факти консолідації академічної спільноти навколо засудження російського вторгнення, підтримки Збройних Сил України та переміщених осіб з тимчасово окупованих територій, розгортання волонтерського руху, втілення різноманітних гуманітарних ініціатив.

Ключові слова: Львівський університет, російсько-українська війна, міжнародна підтримка, волонтерський рух.

Початок 24 лютого 2022 р. повномасштабної російсько-української війни мобілізував академічну спільноту Львівського національного університету імені Івана Франка до активної діяльності у напрямку відсічі московському агресору. Війна поставила завдання швидких й ефективних рішень. У Львівському університеті було утворено координаційний штаб *забезпечення діяльності Університету* в умовах воєнного стану на чолі з ректором Університету Володимиром Мельником. З 24 лютого 2022 р. було запроваджено режим обмеженого доступу до Університету, посилено охорону університетських приміщень, обладнано укриття, організовано цілодобові чергування у всіх корпусах. Усім службам, які відповідають за життєдіяльність Університету, видано розпорядження забезпечити виконання своїх обов'язків у повному обсязі, перевівши максимальну кількість працівників на віддалений режим роботи. Для забезпечення функціонування Студентського містечка в умовах воєнного стану

було створено координаційний штаб на чолі з проректором Володимиром Качмарем¹.

З метою гарантування безпеки здобувачам й викладачам *освітній процес* було переведено у дистанційний режим, а на період 28 лютого – 11 березня 2022 р. оголошено канікули. Для здобувачів освіти, які перебували у лавах Збройних сил України (ЗСУ), було забезпечено надання академічної відпустки. Натомість для здобувачів освіти у підрозділах територіальної оборони, тих, хто займався волонтерською діяльністю або ж перебував у зоні ведення активних військових дій, забезпечено особливі умови навчання. Водночас, у рамках внутрішньої академічної мобільності Львівський університет розпочав надання освітніх послуг здобувачам, заклади вищої освіти яких розташовані у зоні проведення бойових дій й тимчасово призупинили надання освітніх послуг².

Наступного дня з часу російської агресії, заради своєчасного *інформування міжнародної спільноти* про актуальні події російсько-української війни, студенти та працівники Львівського національного університету імені Івана Франка організували Координаційний центр перекладу. Центр за поданням партнерів (громадських організацій, органів державної та місцевої влади, засобів масової інформації) здійснював оперативні переклади новин, повідомлень та іншої інформації іноземними мовами (англійською, німецькою, французькою, іспанською, болгарською, японською, польською, італійською, чеською, румунською, арабською)³. В умовах інформаційної війни російської федерації супроти України така діяльність стала вкрай потрібною і важливою.

Викладачі, студенти та випускники Львівського університету започаткували медійний волонтерський проєкт “*SoloWay*”. Головною метою стартапу стало щоденне оперативне інформування світової спільноти про головні факти російсько-української війни з акцентом на злочини проти людяності, які російська армія здійснювала на території України. Головна мета проєкту “*SoloWay*” – публікація перевіреної інформації з офіційних джерел та авторитетних медіа. Матеріали та переклади на різні мови журналісти ретранслювали з 24 лютого 2022 р., тим самим створюючи доступну для світової спільноти хронологію найбільшого від часів Другої світової війни військового конфлікту на європейському континенті. Новини про події в нашій державі на сайті “*SoloWay*” доступні 23-ма мовами світу. Таким чином журналісти поставили собі за мету боротися із масштабною ворожою пропагандою, яка багато років поширювалася

¹ Інформаційне повідомлення про забезпечення діяльності Університету в умовах воєнного стану, доступно 25 лютого 2022 р., <https://lnu.edu.ua/informatsiyne-povidomlennia-pro-zabezpechennia-diialnosti-universytetu-v-umovakh-voiennoho-stanu/>

² Університет надаватиме освітні послуги студентам ЗВО, які розташовані у зоні проведення бойових дій, доступно 17 березня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/universytet-nadavatyme-osvitni-posluhy-studentam-zvo-iaki-roztashovani-u-zoni-provedennia-boyovykh-diy/>

³ У Львівському університеті створено Координаційний центр перекладу, доступно 25 лютого 2022 р., <https://lnu.edu.ua/u-lvivskomu-universyteti-stvoreno-koordinatsiynyy-tsentr-perekladu/>

на суспільства європейських країн та інших держав світу. Крім цього, команда проекту поставила завдання створити мультимедійну галерею (архів) з фото та відеоматеріалів, які б стали беззаперечним підтвердженням найжорстокіших злочинів проти людства, зафіксувати, систематизувати та донести до світу факти порушення прав людини, порушень міжнародного права, засадничих цивілізаційних принципів⁴. Водночас, у рамках інформування світового співтовариства про реалії російської агресії, студенти факультету міжнародних відносин запустили інформаційний проект під назвою “Цифрове студентське посольство” – *StudEmbassy*, спрямований на поширення серед іноземної аудиторії правдивої та перевіреної інформації про події та ситуацію в Україні.

З 28 березня 2022 р. Львівський університет, опираючись на приклади й методологію міжнародних проектів зі збору та збереження матеріалів про злочини, став ініціатором документування фактів “Російське вторгнення в Україну”. Основною метою проекту стала фіксація й структурування візуальних документів про порушення прав людини, вчинених РФ в Україні. До реалізації задуму долучилися Архів Львівського Університету, Центр мережевих технологій та ІТ-підтримки й Центр маркетингу і розвитку⁵.

26 лютого 2022 р. спільнота Львівського університету опублікувала звернення до іноземних університетів-партнерів та міжнародного академічного співтовариства із закликом про підтримку України в умовах збройної агресії. У ньому йшлося:

“Шановні колеги, як Вам відомо, російський агресор здійснив повномасштабне вторгнення в Україну. Атаки досі відбуваються сушею, морем та повітрям з території РФ та Білорусі, а також з території анексованого Криму. За останні дві доби ударам піддалися об’єкти інфраструктури по всій території нашої країни. Окрім військових гине і цивільне населення, у тому числі жінки та діти. Таким чином здійснено не лише напад на Україну, а й на загальнолюдські в цивілізованому світі демократичні цінності, фундаментальні норми міжнародного права та систему світової безпеки загалом!

Незважаючи на безпрецедентну для Європи ХХІ століття військову агресію, Українська армія, Українські воїни дають гідну відсіч ворогові у цій жорстокій та цинічній війні, яку розгорнула Російська Федерація. Але крім цього нам вкрай потрібна більш рішуча підтримка міжнародного співтовариства.

Від імені академічної спільноти Львівського університету закликаємо Вас не залишатись осторонь цієї жорстокості та кровопролиття. Просимо всеможливими шляхами та засобами звертатись до урядів Ваших країн з вимогою про допомогу, посилення санкцій проти Росії, закриття повітряного простору над Україною, відключення РФ від платіжної системи *SWIFT* та щодо всіх інших можливих видів зупинення агресії.

⁴ На факультеті журналістики презентували медіапроект “SoloWay”, доступно 26 травня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/na-fakulteti-zhurnalistyky-prezentuvaly-mediaproiekt-soloway/>

⁵ Львівський університет формує Цифровий архів прав людини, доступно 28 березня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/human-rights-archive/>

Наш обов'язок, як академічної міжнародної спільноти – демонструвати згуртованість навколо основоположних цінностей демократії та свободи, відстоювати правду та справедливість. Щиро сподіваємося на Вашу підтримку! Україна переможе!”⁶.

З перших годин повномасштабної війни російської федерації проти України Львівський університет отримував з усіх куточків світу велику кількість листів підтримки від закордонних партнерів (Університет імені Адама Міцкевича в Познані, Університет Південної Кароліни, Вроцлавського, Жешувського, Європейського гуманітарного, Вільнюського Віденського, Загребського університетів). Рівень підтримки свідчив не лише про згуртованість та консолідацію світової академічної спільноти, але й про усвідомлення загрози, від якої ЗСУ боронять Європу та увесь світ. Наприклад, ректор Байройтського університету, професор Штефан Лайбле зазначив:

“Байройтський університет приголомшений нападом російської федерації на Україну, який порушує норми міжнародного права. Такі дії РФ суперечать принципам миру, свободи, відкритості світу, толерантності і порозуміння народів, за які виступає Байройтський університет... Сподіваємося на якнайшвидше закінчення цього бездумного кровопролиття і повернення до мирних переговорів і вирішення конфліктів без застосування сили”⁷.

Від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України Львівський університет провів активну діяльність в академічних середовищах країн Європи та світу для максимальної консолідації світового співтовариства довкола питання засудження російського вторгнення і повного припинення співпраці з освітніми, науковими та культурними осередками країни-агресора. З цією метою було здійснено детальний аналіз усіх поточних міжнародних зв'язків Університету із закордонними партнерами на предмет їхньої співпраці з освітніми та/або науковими інституціями російської федерації. Під час аналізу було встановлено, що у низці університетів-партнерів функціонують так звані “російські центри”, безпосередньо засновані або підтримувані фондом “Русский мир”: Пловдивський (Болгарія), Клузький (Румунія), Белградський (Сербія) університети, Університет Дебрецена (Угорщина). Аналогічні центри виявлені також в Зальцбурзькому (Австрія), Будапештському (Угорщина), Люблінському (Польща) університетах та в університетах міст Печ (Угорщина), Гронінген (Нідерланди) і Валенсія (Іспанія). Львівський університет надіслав офіційні звернення у зазначені заклади вищої освіти з повідомленням про неприйнятність функціонування таких центрів з огляду на поширення ними

⁶ Звернення спільноти Львівського національного університету імені Івана Франка до іноземних університетів-партнерів та міжнародного академічного співтовариства, доступно 26 лютого 2022 р., <https://lnu.edu.ua/zvernennia-spilnoty-lvivskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-ivana-franka-do-inozemnykh-universytetiv-partneriv-ta-mizhnarodnoho-akademichnoho-spivtovarystva/>

⁷ Іноземні партнери Університету підтримують Україну, доступно 4 березня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/viyina-iaka-ob-iednala-vsikh/>

антигуманних проросійських наративів та пропаганди “русского мира”, а фактично війни. Низка зарубіжних колег майже відразу відгукнулись на заклик Львівського університету, зайнявши однозначну та безкомпромісну позицію на інформаційному фронті війни⁸.

На початку березня 2022 р. лауреат Нобелівської премії в галузі хімії 1981 року, почесний доктор Львівського університету, американський хімік Роалд Гоффман зібрав на підтримку України 163 підписи нобелівських лауреатів. Водночас почесний доктор Львівського університету, президент Республіки Польща (2010–2015) Броніслав Коморовський висловив підтримку Україні та університетській спільноті у боротьбі з російським агресором, відзначивши, що сьогодні саме українці несуть високо піднятий прапор боротьби “За нашу і вашу свободу”⁹.

15 березня 2022 р. академічна спільнота Львівського національного університету імені Івана Франка рішуче засудила ганебне звернення російського союзу ректорів, оприлюднене на сайті організації, зі словами підтримки злочинного путінського режиму, який веде жорстокі воєнні дії на території України, вчиняє злочини проти людяності шляхом бомбардування житлових кварталів українських міст і селищ, вбивств жінок, дітей, літніх людей. Львівський університет закликав своїх закордонних партнерів, а також всю світову наукову та освітню спільноту до негайної і жорсткої реакції на таку ганебну заяву російських наукових та освітніх інституцій, яка ще раз підтверджує відсутність незалежних від злочинного путінського режиму закладів вищої освіти у Російській Федерації¹⁰.

У перші місяці війни Львівський університет розгорнув активну міжнародну співпрацю. 6 квітня 2022 р. в Університеті відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука та Президента Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Тіні Кокса¹¹. Того ж дня відбулася церемонія підписання Меморандуму, згідно з яким Львівський національний університет імені Івана Франка став асоційованим (стратегічним) партнером Альянсу європейських

⁸ Львівський університет продовжує боротьбу проти поширення російської пропаганди в Європі, доступно 22 березня 2022, <https://lnu.edu.ua/lvivskyy-universytet-prodovzhuie-borotbu-proty-poshyrennia-rosiyskoi-propahandy-v-yevropi/>

⁹ Почесний доктор Львівського університету Броніслав Коморовський: “Воюючи за вільну Україну, ви сьогодні боретесь за свободу інших демократичних народів Європи”, доступно 11 березня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/pochesnyy-doktor-lvivskoho-universytetu-bronislav-komorovsky-voiuichy-za-vilnu-ukrainu-vy-sohodni-boretets-za-svobodu-inshykh-demokratychnykh-narodiv-yevropy/>

¹⁰ Львівський університет засуджує звернення Російського союзу ректорів, доступно 15 березня 2022, <https://lnu.edu.ua/appeal-of-the-russian-union-of-rectors/>

¹¹ В Університеті відбулася зустріч Голови Верховної Ради Руслана Стефанчука та Президента Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) Тіні Кокса, доступно 6 квітня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/v-universyteti-vidbulasia-zustrich-holovy-verkhovnoi-rady-ruslana-stefanchuka-ta-prezydenta-parlamentskoi-asamblei-rady-yevropy-parye-tini-koksa/>

університетів EC2U. Відповідний документ у форматі відеоконференції підписали ректори семи зарубіжних закладів вищої освіти – партнерів альянсу та Ректор Львівського університету В. Мельник. З української сторони, окрім представників Львівського університету, в церемонії взяли участь Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук та очільник Львівської обласної військової адміністрації Максим Козицький. Зі сторони наших колег з ЄС у заході взяли участь керівники провідних університетів Європи, представники Європейської комісії, мер міста Павія (Італія), політики та громадські діячі. Львівський університет, єдиним серед українських вишів, став партнером Європейського кампусу міських університетів (EC2U) – мультикультурного і багатомовного Альянсу, що складається з давніх університетів із чотирьох різних регіонів Європейського Союзу, а тепер й України. До складу Альянсу входять: Університет Коїмбра (Португалія), Університет Олександру Йоана Куза в Яссах (Румунія), Університет Єни (Німеччина), Університет Павії (Італія), Університет Пуатьє (Франція), Університет Саламанки (Іспанія) та Університет Турку (Фінляндія). Співпраця між університетами охоплює всі сфери, пов'язані з викладанням і навчанням, науковими дослідженнями, культурною діяльністю. Зокрема, передбачено реалізацію програми мобільності для науковців, академічного персоналу та студентів, розроблення програм спільних сертифікатів (дипломів), освітніх програм, публікацію спільних видань, реалізацію дослідницьких проєктів, організацію спільних заходів, літніх шкіл тощо¹².

У перші півроку російсько-української війни ректор Львівського університету проф. Володимир Мельник провів низку *зустрічей із зарубіжними політиками та українськими дипломатами*. Наприклад, Університет відвідала делегація німецького міста Фрайбург на чолі із мером міста Мартіном Горном, делегація Міністерства освіти, молоді та спорту Чеської Республіки на чолі з Владіміром Балашом та ін.¹³. Продуктивними стали зустрічі з Надзвичайним і Повноважним Послом України у США Оксаною Маркаровою, Надзвичайним та Повноважним Послом Швеції в Україні Тобіасом Тибергом, Генеральним Консулом Республіки Польща у Львові Елізою Дзвонкевіч, Надзвичайним і Повноважним Послом України у Великій Британії Вадимом Пристайком, Надзвичайним і Повноважним Послом України у Німеччині, випускником Львівського університету Андрієм Мельником. Під час цих зустрічей сторони обговорили низку стратегічних питань, серед яких пріоритетне значення мали перспектива налагодження активної співпраці Львівського університету із зарубіжними закладами вищої освіти, а також координація зусиль, спрямованих на поглиблення дружніх

¹² Львівський університет став партнером Альянсу європейських університетів EC2U, доступно 7 квітня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/lvivskyu-universytet-stav-partnerom-aliansu-ievropeyskykh-universytetiv-ec2u/>

¹³ Університет відвідав Міністр освіти, молоді та спорту Чеської Республіки Владімір Балаш, доступно 22 серпня 2022, <https://lnu.edu.ua/universytet-vidvidav-ministr-osvity-molodi-ta-sportu-cheskoj-respubliky-vladimir-balash/>

взаємовідносин між країнами. Такого роду заходи також сприяли підтримці актуальних ініціатив Львівського університету, спрямованих на популяризацію України у світі та інтеграцію нашої держави у світове науково-дослідне співтовариство¹⁴.

З перших днів повномасштабної російської агресії супроти України десятки викладачів і працівників, сотні студентів Львівського університету *добровольцями пішли до лав територіальної оборони та ЗСУ* (колишніх студентів Університету й не злічити). Відповідно до рішення профспілкового комітету Первинної профспілкової організації працівників Львівського національного університету імені Івана Франка від 1 березня 2022 р. профспілкова організація розпочала здійснення виплат матеріальної допомоги мобілізованим працівникам Університету, які є членами профспілки. Розмір такої допомоги становив 5 000 гривень. Водночас, профспілкова організація розпочала проведення виплат фінансової допомоги у розмірі 2 000 гривень спілчанам, члени сім'ї яких (чоловік або син) були мобілізовані¹⁵. У зв'язку з потребою підтримки українського війська Первинна профспілкова організація працівників Університету організувала збір коштів на потреби Збройних Сил України¹⁶. Крім того, на потреби армії був перерахований дводенний заробіток працівників Університету (на підставі заяв працівників про згоду на перерахування коштів). Загальна сума перерахованих коштів склала майже 3 млн гривень¹⁷. Благодійні внески на потреби ЗСУ з боку викладачів і студентів Університету практично стали постійними.

На підтримку ЗСУ відбувалися й мистецькі акції, організовані Університетом. Так, 10 квітня 2022 року на площі перед пам'ятником Іванові Франку відбувся благодійний концерт на підтримку української армії за участю творчих колективів Центру культури та дозвілля Львівського національного університету імені Івана Франка. У концерті, організованому для мешканців та гостей Львова, взяли участь хор та оркестр Народного ансамблю пісні і танцю “Черемош”, Заслужена

¹⁴ Ректор Володимир Мельник поспілкувався із Надзвичайним і Повноважним Послом України у США Оксаною Маркаровою, доступно 16 червня 2022, <https://lnu.edu.ua/rektor-volodymyr-melnyk-pospilkuvavsia-iz-nadzvychnym-i-povnovazhnym-poslom-ukrainy-u-ssha-oksanoiu-markarovoju/> Львівський університет поглиблює співпрацю з Посольством України в Німеччині, доступно 14 червня 2022, <https://lnu.edu.ua/lvivskyu-universytet-pohlybliuie-spivpratsiu-z-posolstvom-ukrainy-v-nimechchyni/>

¹⁵ Профспілка здійснює виплати працівникам, які мобілізовані, доступно 25 березня 2022, <https://profkom.lnu.edu.ua/archives/4856>

¹⁶ Університет долучається до збору коштів та гуманітарної допомоги, доступно 28 лютого 2022 р., <https://lnu.edu.ua/universytet-doluchaietsia-do-zboru-koshtiv-ta-humanitarnoi-dopomohy/>

¹⁷ Близько 3 мільйонів гривень для армії: працівники Університету перерахували свій дводенний заробіток на потреби ЗСУ, доступно 16 травня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/blyzko-3-milyoniv-hryven-dlia-armii-pratsivnyky-universytetu-pererakhuvaly-svii-dvodennyi-zarobitok-na-potreby-zsu/>

хорова капела України “Боян” імені Євгена Вахняка та Народна чоловіча хорова капела “Прометей”¹⁸.

На превеликий жаль, академічну спільноту не оминули й болючі втрати на війні. Так, у боротьбі з російськими окупантами 30 липня 2022 р. загинув Віктор Хмельницький (1974–2022), який працював опалювачем служби головного механіка Львівського національного університету імені Івана Франка. З початком російської агресії він добровільно вступив до лав ЗСУ й проходив військову службу у 24-ій окремій механізованій бригаді імені короля Данила оперативного командування “Захід” Сухопутних військ ЗСУ¹⁹. 18 серпня 2022 р. в результаті важких поранень, отриманих під час ворожого артилерійського та мінометного обстрілів у с. Благодатне Миколаївської області, загинув доцент кафедри туризму географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, командир механізованого взводу 63 окремої механізованої бригади, старший лейтенант Михайло Гамкало (1976–2022). Двадцять років М. Гамкало працював на географічному факультеті Львівського університету, досліджуючи туристично-рекреаційний потенціал Карпатського регіону та активні форми туризму²⁰.

Із перших днів повномасштабної російсько-української війни спільнота Львівського університету активно долучилася до найрізноманітніших *волонтерських ініціатив*, які допомагають наблизити перемогу України. Одним із волонтерських центрів стала Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка, очолювана істориком, доц. Василем Кметем. Волонтерський осередок отримував допомогу з різних країн світу – часто давні наукові зв’язки трансформувалися у сталу гуманітарну співпрацю. Серед партнерів найактивніша співдія склалася із сусідньою Польщею – науково-дослідницькими осередками Вроцлава, Перемишля, установами місцевого самоврядування Любліна, М’єнкіні, реабілітаційним центром у Замості. Окрім того українцям допомагають благодійні організації Франції та Іспанії, громадські ініціативи Італії, Чехії та Швеції. Тривалий час французькі волонтери працювали безпосередньо у штабі. До речі, учасниками волонтерського осередку стали й ті, хто безпосередньо відчув війну – вимушено переміщені мешканці Бучі, Бердянська, Харківщини. Щодня волонтери готували до відправлення біженцям та цивільним на сході України десятки великих коробок з медикаментами, продуктами харчування, одягом, дитячими речами, іграшками та засобами гігієни.

¹⁸ Відбувся благодійний концерт творчих колективів Університету, доступно 10 квітня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/vidbuvsia-blahodiynyy-kontsert-tvorchykh-kolektyviv-universytetu/>

¹⁹ Війна забрала життя працівника Університету Віктора Хмельницького, доступно 4 серпня 2022, <https://lnu.edu.ua/viyna-zabrala-zhyttia-pratsivnyka-universytetu-viktora-khmelnytskoho/>

²⁰ У бою з російськими окупантами загинув доцент Університету Михайло Гамкало, доступно 20 серпня 2022, <https://lnu.edu.ua/u-boiu-z-rosiyskymy-okupantamy-zahynuv-dotsent-universytetu-mykhaylo-hamkalo/>

Важливою функцією волонтерського штабу у Науковій бібліотеці також стало налагодження логістичних зв'язків, розширення контактної бази для потенційної співпраці. Штаб в певному сенсі виконував роль посередника між тими компаніями, організаціями, окремими людьми, які потребували певної допомоги, і тими, хто може її надати. Завдання волонтерів полягало в тому, аби перші знали, що можуть звернутися до них, а інші довіряли і надсилали гуманітарну допомогу. Завдяки злагодженій праці львівського штабу зі справжніми героями війни – волонтерами, перевізниками, фермерами, історії яких складуть неймовірну сторінку відданості та самопожертви українців у війні, допомогу Львівського університету отримували бійці у найгарячіших точках бойових дій – Миколаївській, Запорізькій, Донецькій, Харківській та інших областях²¹.

Львівський університет прийняв декілька тисяч тимчасово внутрішніх *переміщених осіб* (серед них чимало викладачів вишів з окупованих територій), яких розміщували в гуртожитках та спорткомплексі навчального закладу. Оскільки серед переміщених осіб, котрі опинилися на Львівщині, було чимало випускників середньої школи, на базі Інституту післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Львівського національного університету імені Івана Франка було організовано безкоштовні курси підготовки до складання Національного мультипредметного тесту (НМТ; історія України, математика та українська мова).

Розуміючи важливість гуманітарної складової у війні, Львівський університет започаткував низку *гуманітарних проєктів* у сфері допомоги у вивченні української мови та розвінчанні російських міфів й усталених наративів у сфері історії. Так, 24 березня 2022 р. розпочався безкоштовний практичний онлайн-курс “Українська мова: основи успішної комунікації”, призначений для всіх, хто мав намір удосконалити навички використання української мови для забезпечення основних потреб щодо розгорнутого спілкування у повсякденних ситуаціях. Таке навчання виявилось дуже актуальним: упродовж тижня до участі у ньому зголосилися близько шістсот осіб з різних куточків України, здебільшого, це внутрішньо переміщені громадяни²². Зі свого боку, історичний факультет Львівського університету спільно з Департаментом освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації у дистанційному форматі упродовж квітня-травня 2022 р. провели серію лекцій для переміщених “Історія українського державотворення: правда замість фейків”. У рамках проєкту провідні історики

²¹ “Маємо бути надійним тилом!”: як працює волонтерський штаб на базі Наукової бібліотеки Львівського університету, доступно 22 червня 2022, <https://lnu.edu.ua/maemo-buty-nadiynum-tylom-iak-pratsiue-volonterskyu-shtab-na-bazi-naukovoi-biblioteki-lvivskoho-universytetu/>

²² Близько 600 осіб зголосилися до вивчення української мови у Львівському університеті, доступно 28 березня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/blyzko-600-osib-zgholosylysia-do-vyvchennia-ukrainskoi-movy-u-lvivskomu-universyteti/>

прочитали сім лекцій, присвячених питанням українського державотворення²³. Водночас, Студентське наукове товариство, профбюро та студентська рада історичного факультету Львівського університету ініціювали цикл публічних лекцій “Після війни”.

З початку повномасштабної війни, зважаючи на постійну небезпеку, у час військового протистояння через постійні хвилювання та тривогу з’являються також і *психологічні проблеми*. Тож аби зберегти баланс металевого здоров’я, навчитися як опанувати себе й допомагати близьким, жити в умовах війни та адекватно сприймати реальність допомагають кваліфіковані спеціалісти – психологи Психологічної служби Львівського національного університету імені Івана Франка. Фахівці щоденно працювали на ділянці свого фронту – допомагали працівникам, студентам, аспірантам та викладачам долати психологічні труднощі, бути в гармонії зі собою і світом²⁴. На базі Львівського університету відбувалися вебінари, організовані Центром маркетингу та розвитку спільно із Психологічною службою Університету. Водночас, з метою підтримки студентів у час війни, на кафедрі психології Львівського національного університету імені Івана Франка були створені психотерапевтичні групи підтримки “Робота з переживаннями в часі воєнного стану”. У ці складні часи молодим людям, за протоколом німецького товариства *Trauma Aid*, допомагали викладачі кафедри, спеціалісти у напрямку травматерапії²⁵.

З ініціативи Студентського уряду та профспілкової організації працівників Університету для групи працівників Львівського національного університету імені Івана Франка провели *тренінги з надання першої домедичної допомоги*. Навчання для працівників Університету проводили представники організації *Smart Medical Aid*, яка працює з 2014 р. і спеціалізується на наданні допомоги постраждалим у ході війни. Команда *Smart Medical Aid* готує працівників медичної допомоги та медиків, а також проводить тренінги з тактичної медицини. Учасники навчання освоїли комплекс домедичних заходів, які спрямовані на порятунк та збереження життя потерпілого до прибуття медичного працівника. Окрім отримання фахової теоретичної інформації, учасники закріпили почуте й побачене на практиці. Зокрема, навчилися давати оцінку стану потерпілого, визначати рівень допомоги, якої він потребує, забезпечувати вільну прохідність

---

²³ Відбувся підсумковий круглий стіл у рамках проекту “Історія українського державотворення: правда замість фейків”, 23 травня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/vidbuvsia-pidsumkovyyu-kruhlyy-stil-u-ramkakh-proiektu-istoriia-ukrainskoho-derzhavotvorennia-pravda-zamist-feykiv/>

²⁴ Психологічна служба Університету: активна робота на фронті ментального здоров’я, доступно 6 квітня 2022 р., <https://lnu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba-universytetu-aktyvna-robotana-fronti-mentalnoho-zdorov-ia/>

²⁵ В Університеті провели психотерапевтичні групи підтримки “Робота з переживаннями в часі воєнного стану”, доступно 5 квітня 2022, <https://lnu.edu.ua/v-universyteti-provely-psykhoterapevtychni-hrupy-pidtrymky-robotaz-perezhyvanniamy-v-chasi-voiennoho-stanu/>

верхніх дихальних шляхів потерпілого, проводити непрямий масаж серця, робити штучне дихання та використовувати дефібрилятор²⁶.

17 червня 2022 р. розпочався спільний проєкт Львівської обласної військової адміністрації, *World Vision International* та Громадської організації “Громадська ініціатива Допоможемо Разом”, спрямований на підтримку забезпечення побутовою технікою місць масового проживання внутрішньо переміщених осіб. Першим етапом реалізації проєкту стало Студентське містечко Львівського національного університету імені Івана Франка, яке від початку повномасштабної війни росії проти України дало прихисток декільком тисячам українців, змушеним покинути свої домівки через військові дії. Відтак, побутову техніку на понад 1 млн грн. передали у розпорядження Студентського містечка Львівського університету²⁷.

Таким чином, у перші місяці повномасштабної російської агресії супроти України в 2022 р. академічна спільнота Львівського національного університету імені Івана Франка проявила свою державницьку позицію, самовідданість, згуртованість, підтримку обороноздатності, відданість ідеям свободи, гідності людини і незалежності України. Гуманітарні ініціативи, ініційовані та реалізовані Львівським університетом, отримали суспільне схвалення і визнання.

LVIV UNIVERSITY IN THE FIRST MONTHS OF THE FULL-SCALE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR OF 2022 (according to the materials of the Press Centre of the University)

Yuliya HRYTSENKO*, Volodymyr KACHMAR**

*Ivan Franko National University of Lviv,
Press Centre,
1 Universytetska str., 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: yuliya.hrytsenko@lnu.edu.ua

**Ivan Franko National University of Lviv,
Mykhailo Hrushevskiy Chair of Contemporary History of Ukraine
1 Universytetska str., 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: volodymyr.kachmar@lnu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4026-7642>

The article traces the activities of the Ivan Franko National University of Lviv and its academic community in the first months of the Russian-Ukrainian war of 2022. The changes in the activities of the structural units of the University and the organization of the educational process during martial law are revealed. Special attention is focused on Lviv University activities aimed at drawing the attention

²⁶ Для працівників Університету провели тренінг із надання першої домедичної допомоги, 17 червня 2022, <https://lnu.edu.ua/dlia-pratsivnykiv-universytetu-provely-treninh-iz-nadannia-pershoi-domedychnoi-dopomohy/>

²⁷ Гуртожитки Університету отримали нову побутову техніку, доступно 17 червня 2022, <https://lnu.edu.ua/hurtozhytky-universytetu-otrimaly-novu-pobutovu-tekhniku/>

Ю. Гриценко, В. Качмар

ISSN 2078-6107. Вісник Львівського університету. Серія історична. 2022. Випуск. С. 257–268

---

of the international community to the situation in Ukraine (preparation of appeals to the University's partners, meetings with diplomats, dissemination of information in various languages about crimes against humanity committed by Russian aggressors, etc.). The facts of the consolidation of the academic community around the condemnation of the Russian invasion, the support of the Armed Forces of Ukraine and displaced persons from the temporarily occupied territories, the deployment of the volunteer movement, and the implementation of various humanitarian initiatives are separately analyzed.

Keywords: Lviv University, Russian-Ukrainian war, international support, volunteer movement.

Стаття надійшла до редколегії 30.08.2022

Стаття прийнята до друку 15.09.2022